Отчетна единица: ЕО „Христина и сие"
Гр. (с.) Горна Вишица
Община Вишица

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР
8 0 1 5 7 6 1 1 1

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС КЪМ 31.12.2009 ГОДИНА

АКТИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Записан, но невнесен капитал	**01000**		
Б. Нетекущи (дълготрайни) активи			
I. Нематериални активи			
Продукти от развойна дейност	02110		
Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи	02120		
в това число:			
За водноелектрически централи	02121		
За вятърни генератори	02122		
За слънчеви колектори	02123		
За термопомпи	02124		
Търговска репутация	02130		
Предоставени аванси и нематериални активи в процес на изграждане	02140		
в т. ч. предоставени аванси	02141		
Общо за група I	**02100**		
II. Дълготрайни материални активи			
Земи и сгради	02210	174	179
Земи	02211	59	59
Сгради	02212	115	120
Машини, производствено оборудване и апаратура	02220	19	30
в това число:			
За водноелектрически централи	02221		
За вятърни генератори	02222		
За слънчеви колектори	02223		
За термопомпи	02224		
Съоръжения и други	02230	43	50
Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	02240		
в т. ч. предоставени аванси	02241		
Общо за група II	**02200**	236	259
III. Дългосрочни финансови активи			
Акции и дялове в предприятия от група	02310		
Предоставени заеми на предприятия от група	02320		
Акции и дялове в асоциирани и смесени предприятия	02330		
Предоставени заеми, свързани с асоциирани и смесени предприятия	02340		
Дългосрочни инвестиции	02350		
Други заеми	02360		
Изкупени собствени акции номинална стойност	02370		
Общо за група III	**02300**		
IV. Отсрочени данъци	**02400**		
Общо за раздел Б	**02000**	236	259

АКТИВ

Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
В. Текущи (краткотрайни) активи			
I. Материални запаси		34	60
Суровини и материали	03110	34	60
Незавършено производство	03120		
в т. ч. млади животни и животни за угояване и разплод	03121		
Продукция и стоки	03130		
Продукция	03131		
Стоки	03132		
Предоставени аванси	03140		
Общо за група I	**03100**	34	60
II. Вземания			
Вземания от клиенти и доставчици	03210	32	30
в т.ч. над 1 година	03211		
Вземания от предприятия от група	03220		
в т.ч. над 1 година	03221		
Вземания, свързани с асоциирани и смесени предприятия	03230		
в т.ч. над 1 година	03231		
Други вземания	03240	1	1
в т.ч. над 1 година	03241		
Общо за група II	**03200**	33	31
III. Инвестиции			
Акции и дялове в предприятия от група	03310		
Изкупени собствени акции номинална стойност	03320		
Други инвестиции	03330		
Общо за група III	**03300**		
IV. Парични средства			
Касови наличности и сметки в страната	03410	67	38
Касови наличности в лева	03411	56	13
Касови наличности във валута (левова равностойност)	03412		
Разплащателни сметки	03413	11	25
Блокирани парични средства	03414		
Парични еквиваленти	03415		
Касови наличности и сметки в чужбина	03420		
Касови наличности в лева	03421		
Касови наличности във валута	03422		
Разплащателни сметки във валута	03423		
Блокирани парични средства във валута	03424		
Общо за група IV	**03400**	67	38
Общо за раздел В	**03000**	134	129
Г. Разходи за бъдещи периоди	**04000**		
Сума на актива (А+Б+В+Г)	**04500**	370	388

ПАСИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Собствен капитал		342	342
I. Записан капитал	**05100**	342	342
Акционерен капитал	05110		
Котирани акции на финансовите пазари	05111		
Некотирани акции на финансовите пазари	05112		
Други видове основен капитал	05120		
II. Премии от емисии	**05200**		
III. Резерв от последващи оценки	**05300**		
в т. ч. резерв от последващи оценки на финансови инструменти	05310		
IV. Резерви		31	32
Законови резерви	05410		
Резерв, свързан с изкупени собствени акции	05420		
Резерв съгласно учредителен акт	05430		
Други резерви	05440	31	32
Общо за група IV	**05400**		
V. Натрупана печалба (загуба) от минали години		7	21
Неразпределена печалба	05510	7	
Непокрита загуба	05520		
Общо за група V	**05500**	7	
VI. Текуща печалба (загуба)	**05600**	-11	3
Общо за раздел А	**05000**	363	381
Б. Провизии и сходни задължения			
Провизии за пенсии и други подобни задължения	06100		
Провизии за данъци	06200		
в т.ч. отсрочени данъци	06210		
Други провизии и сходни задължения	06300		
Общо за раздел Б	**06000**		
В. Задължения			
Облигационни заеми с отделно посочване на конвертируемите	07100		
До 1 година	07101		
Над 1 година	07102		
Задължения към финансови предприятия	07200		
До 1 година	07201		
Над 1 година	07202		
Получени аванси	07300		
До 1 година	07301		
Над 1 година	07302		
Задължения към доставчици	07400		3
До 1 година	07401		3
Над 1 година	07402		
Задължения по полици	07500		
До 1 година	07501		
Над 1 година	07502		

ПАСИВ

Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
Задължения към предприятия от група	07600		
До 1 година	07601		
Над 1 година	07602		
Задължения, свързани с асоциирани и смесени предприятия	07700		
До 1 година	07701		
Над 1 година	07702		
Други задължения	07800		1
До 1 година	07801		1
Над 1 година	07802		
в това число:			
Към персонала	07810		
До 1 година	07811		
Над 1 година	07812		
Осигурителни задължения	07820		2
До 1 година	07821		2
Над 1 година	07822		
Данъчни задължения	07830	1	1
До 1 година	07831	1	1
Над 1 година	07832		
Общо за раздел В	**07000**	1	7
До 1 година	07001	1	7
Над 1 година	07002		
Г. Финансирания и приходи за бъдещи периоди	**08000**		
в това число:			
Финансирания	08001		
Приходи за бъдещи периоди	08002		
Сума на пасива (А+Б+В+Г)	**08500**	370	388

Дата: 29.03.2010

Ръководител: Павел Василев Кръстанов

Съставител: Христина Петрова Сиркелова

(име,презиме,фамилия)

(подпис)

Лице за контакт: Христина Петрова Сиркелова

(име,презиме,фамилия)

9814899

(телефон)

Отчетна единица: СД „Кръстанев и сие"
Гр. (с) Сорокя
Община Вишица

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР
8 3 1 5 7 6 1 4 4

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ЗА 2009 ГОДИНА

Наименование на разходите	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Разходи			
I. Разходи за оперативна дейност			
Намаление на запасите от продукция и незавършено производство	10100		
Разходи за суровини, материали и външни услуги	10200	58	79
Суровини и материали	10210	47	55
Външни услуги	10220	11	24
Разходи за персонала	10300	40	40
в това число:			
Разходи за възнаграждения	10310	34	33
Разходи за осигуровки	10320	6	7
от тях: осигуровки, свързани с пенсии	10321		
Разходи за амортизация и обезценка	10400	25	24
Разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи	10410		
в това число:			
Разходи за амортизация	10411	25	24
Разходи от обезценка	10412		
Разходи от обезценка на текущи (краткотрайни) активи	10420		
Други разходи	10500		1
в това число:			
Балансова стойност на продадените активи	10510		
Провизии	10520		1
Общо за група I	**10000**	123	144
II. Финансови разходи			
Разходи от обезценка на финансови активи, включително инвести циите, признати като текущи (краткосрочни) активи	11100		
в т. ч. отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	11110		
Разходи за лихви и други финансови разходи	11200		
в това число:			
Разходи, свързани с предприятия от група	11210		
Отрицателни разлики от операции с финансови активи	11220		
Общо за група II	**11000**		
Б. Печалба от обичайна дейност	**14000**		
III. Извънредни разходи	**12000**		
в т. ч. за природни и други бедствия	12100		
Общо разходи (I + II + III)	**13000**	123	144
В. Счетоводна печалба (общо приходи - общо разходи)	**14100**		3
IV. Разходи за данъци от печалбата	**14200**		
V. Други данъци, алтернативни на корпоративния данък	**14300**		
Г. Печалба (В - IV - V)	**14400**		3
Всичко (Общо разходи + IV + V + Г)	**14500**	123	147

Вярно

Наименование на приходите	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Приходи			
I. Приходи от оперативна дейност		112	147
Нетни приходи от продажби	15100	112	147
Продукция	15110		
Стоки	15120		
Услуги	15130		
в това число:			
Приходи от търговско-посредническа дейност	15131		
Приходи от наеми	15132		
Приходи от промишлени услуги, вкл. на ишлеме	15133		
Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство	15200		
Разходи за придобиване на активи по стопански начин	15300		
Други приходи	15400		
в това число:			
Приходи от финансирания	15410		
от тях: от правителството	15411		
Приходи от продажби на суровини и материали	15420		
Приходи от продажби на дълготрайни активи	15430		
Общо за група I	**15000**	112	147
II. Финансови приходи			
Приходи от участия в дъщерни, асоциирани и смесени предприятия	16100		
в т. ч. приходи от участия в предприятия от група	16110		
Приходи от други инвестиции и заеми, признати като нетекущи (дългосрочни) активи	16200		
в т. ч. приходи от предприятия от група	16210		
Други лихви и финансови приходи	16300		
в това число:			
Приходи от предприятия от група	16310		
Положителни разлики от операции с финансови активи	16320		
Положителни разлики от промяна на валутни курсове	16330		
Общо за група II	**16000**		
Б. Загуба от обичайна дейност	**19000**	11	
III. Извънредни приходи	**17000**		
в т. ч. получени застрахователни обезщетения	17100		
Общо приходи (I + II + III)	**18000**	123	147
В. Счетоводна загуба (общо приходи - общо разходи)	**19100**		
Г. Загуба (В + IV + V)	**19200**		
Всичко (Общо приходи + Г)	**19500**	123	147

СПРАВКА ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ПО ВИДОВЕ И ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ ЗА 2009 ГОДИНА

Раздел I. Приходи от оперативна дейност

(Хил. левове)

Видове	Код на реда	Отчет за годината
а	б	1
Бруто приходи от продажби (код 15100 вкл. акцизи, без ДДС)	15500	112
в т. ч. приходи от населението*	15510	112
Приходи от извършени работи по договор като подизпълнител	15600	
Левова равностойност на валутните приходи от износ	15700	
в т. ч. приходи от предоставени услуги на чуждестранни клиенти	15710	
от тях: от страни членки на ЕС	15711	
Приходи от услуги на ишлеме	15800	
в т. ч. на чуждестранни клиенти	15810	

* За здравните заведения да се включват само заплатените от пациентите услуги.

Раздел II. Разходи за суровини и материали (код на реда 10210, кол. 1)

(Хил. левове)

Видове	Код на реда	Отчет за годината
а	б	1
Разходи за суровини и материали	**21000**	ИИ
Енергийни продукти *	21110	
Вода	21120	
Резервни части и окомплектовки	21130	
Други	21140	ИИ

* Посочват се всички разходи за енергийни продукти (въглища, петролни продукти, газ, електроенергия, топло-енергия). Не се посочват енергийните продукти, използвани като суровини, или купени с цел препродажба.

Раздел III. Разходи за външни услуги (код на реда 10220, кол. 1)

(Хил. левове)

Видове	Код на реда	Отчет за годината
а	б	1
Разходи за външни услуги	**31000**	11
Застраховки	31110	
в т. ч. социални застраховки	31111	
Суми по граждански договори и хонорари	31120	
в т. ч. на наетите лица, работещи във фирмата	31121	
Наеми	31130	
в т. ч. на дълготрайни материални активи	31131	
Суми по договор с подизпълнител	31140	
в т. ч. със строителни фирми	31141	
Плащания на агенции за набиране на персонал	31150	
Пощенски, куриерски и далекосъобщителни услуги	31160	11
Нает транспорт	31170	
Текущ ремонт	31180	
в това число на:		
Сгради	31181	
Машини и оборудване	31182	
Консултантски дейности	31190	
в това число:		
Юридически	31191	
Счетоводни и одиторски	31192	
Рекламни дейности	31200	
Други	31210	
в това число:		
За ползване на воден обект (заустване)	31211	
За заустване и пречистване на отпадъчни води в обществената канализация и СПСОВ	31212	
За събиране и третиране на отпадъци	31213	

Раздел IV. Други разходи (код на реда 10500, кол. 1)

(Хил. левове)

Видове	Код на реда	Отчет за годината
а	б	1
Други разходи	**41000**	
Балансова стойност на продадените активи	41100	
Стоки	41110	
Суровини и материали	41120	
Млади животни и животни за угояване	41130	
Дълготрайни материални и нематериални активи	41140	
Разходи за командировки	41200	
Други	41300	

Раздел V. Дивиденти

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Отчет за годината
а	б	1
Приходи от дивиденти	51100	
в т. ч. приходи от участия в предприятия от група	51110	
Изплатени дивиденти през годината	51200	
в т.ч. изплатени на бюджета	51210	

Раздел VI. Нетни приходи от продажби по икономически дейности (код на реда 15100, кол. 1)

(Хил. левове)

Дейности	Код на реда	Отчет за годината
а	б	1
Общо	**61000**	
в т. ч. продажби на собствени отпадъци и вторични суровини	61001	
Растениевъдство	61110	
Животновъдство	61120	
Спомагателни дейности в селското стопанство	61130	
Лов и спомагателни дейности	61140	
Горско стопанство	61150	
Рибно стопанство	61160	
Добивна промишленост	61170	
Преработваща промишленост	61180	
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	61190	
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	61200	
в това число:		
Събиране, пречистване и доставяне на води	61201	
Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води (канализационни услуги)	61202	
Събиране и обезвреждане на отпадъци	61203	
Рециклиране на материали / отпадъци (разкомплектоване, възстановяване и други)	61204	
Продажби на собствени отпадъци и вторични суровини; възстановяване и други услуги по управление на отпадъци (отстраняване на замърсявания на почви, подземни води и други)	61205	
Строителство	61210	
Търговия на едро и дребно на автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт	61220	
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	61230	
Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети	61240	
Сухопътен транспорт	61250	
Воден транспорт	61260	
Въздушен транспорт	61270	
Складиране на товари и спомагателни дейности в транспорта	61280	
Пощенски и куриерски услуги	61290	
Хотелиерство	61300	
Ресторантьорство	61310	
Издателска дейност	61320	
Производство на филми и телевизионни предавания, звукозаписване и издаване на музика	61330	
Радио и телевизионна дейност	61340	
Далекосъобщения	61350	
Дейности в областта на информационните технологии, информационни услуги	61360	
Финансови и застрахователни дейности	61370	
Операции с недвижимо имущество (вкл. даване под наем)	61380	
Юридически и счетоводни дейности	61390	
Научно изследователска и развойна дейност	61400	
Рекламна дейност и проучване на пазара	61410	
Дейности на централни офиси, консултантски дейности в областта на управлението; архитектурни и инженерни дейности, технически изпитвания и анализи; ветеринарномедицинска дейност и други професионални дейности в областта на дизайна, фотографията и преводаческа дейност	61420	
Даване под наем на други активи и оперативен лизинг (вкл. на интелектуална собственост)	61430	
Туристическа агентска и операторска дейност	61440	
Дейности по наемане и предоставяне на работна сила, по охрана и разследване, по обслужване на сгради и озеленяване, по почистване, административни офис дейности и друго спомагателно обслужване на стопанската дейност	61450	
Образование	61460	
Хуманно здравеопазване и социална работа	61470	
в т. ч. по договор с НЗОК	61471	
Култура, спорт и развлечение	61480	
Ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи; други персонални услуги - пране и химическо чистене, фризьорски и козметични услуги, траурни обредни дейности и други	61490	

Дата: 29.03.2019

Ръководител: Пламен Василев Христов

Съставител: Цветелина Цветкова Стоянова

(име,презиме,фамилия) (подпис)

Лице за контакт: [redacted] [redacted]

(име,презиме,фамилия) (телефон)

Отчетна единица: СД. Христаново и сие
Гр. (с) Дрен
Община Въпреца

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР													
8	3	1	5	7	6	1	И	И					

ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ ЗА 2009 ГОДИНА

(може да не се попълва от предприятията, които съгласно критериите в Закона за малките и средните предприятия са определени като „Микро" или „Малки")

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Записан капитал	Премии от емисии	Резерв от последващи оценки	Резерви				Финансов резултат от минали години		Текуща печалба/ загуба	Общо собствен капитал
					Законови	Резерв, свързан с изкупени собствени акции	Резерв съгласно учредителен акт	Други резерви	Неразпределена печалба	Непокрита загуба		
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Салдо в началото на отчетния период	**61610**	342		32					11	7		378
2. Промени в счетоводната политика	61620											
3. Грешки	61630											
4. Салдо след промени в счетоводната политика и грешки	61640											
5. Изменение за сметка на собствениците	61650											
Увеличение	61651											
Намаление	61652			1								
6. Финансов резултат за текущия период	61660											
7. Разпределение на печалбата	61670											
в т. ч. за дивиденти	61671											
8. Покриване на загуба	61680											
9. Последващи оценки на активи и пасиви	61690											
Увеличение	61691											
Намаление	61692											
10. Други изменения в собствения капитал	61710											
11. Салдо към края на отчетния период	**61720**	342		31					7		11	369
12. Промени от преводи на годишни финансови отчети на предприятия в чужбина	61730											
13. Собствен капитал към края на отчетния период (11±12)	61740											

Вярно!

Дата: 29.03.2010

Ръководител: Цветан В. Христанов

Съставител: Йорданка Ст. Ангелова
(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт: Йорданка Ст. Ангелова
(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: Сд Журналов и сие
Гр. (с) Варна
Община Варна

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР: 813576111

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ПО ПРЕКИЯ МЕТОД ЗА 2009 ГОДИНА

(Хил. левове)

Наименование на паричните потоци	Код на реда	Текущ период			Предходен период		
		постъпления	плащания	нетен поток	постъпления	плащания	нетен поток
а	б	1	2	3	4	5	6
А. Парични потоци от основна дейност							
Парични потоци, свързани с търговски контрагенти	61531	250	219	31	213	168	45
Парични потоци, свързани с краткосрочни финансови активи, държани за търговски цели	61532						
Парични потоци, свързани с трудови възнаграждения	61533	34	34		33	33	
Парични потоци от лихви, комисионни, дивиденти и други подобни	61534						
Парични потоци от положителни и отрицателни валутни курсови разлики	61535						
Плащания при разпределения на печалби	61536						
Платени и възстановени данъци върху печалбата	61537						
Други парични потоци от основна дейност	61538						
Общо за раздел А	**61530**	284	253	31	246	201	45
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност							
Парични потоци, свързани с дълготрайни активи	61541		2	- 2		37	- 37
Парични потоци, свързани с краткосрочни финансови активи	61542						
Парични потоци от лихви, комисионни, дивиденти и други подобни	61543						
Парични потоци от бизнескомбинации - придобивания	61544						
Парични потоци от положителни и отрицателни валутни курсови разлики	61545						
Други парични потоци от инвестиционна дейност	61546						
Общо за раздел Б	**61540**		2	- 2		37	- 37
В. Парични потоци от финансова дейност							
Парични потоци от емитиране и обратно изкупуване на ценни книжа	61551						
Парични потоци от допълнителни вноски и връщането им на собствениците	61552						
Парични потоци, свързани с получени или предоставени заеми	61553						
Парични потоци от лихви, комисиони, дивиденти и други подобни	61554						
Плащания на задължения по лизингови договори	61555						
Парични потоци от положителни и отрицателни валутни курсови разлики	61556						
Други парични потоци от финансова дейност	61557						
Общо за раздел В	**61550**						
Г. Изменение на паричните средства през периода (А+Б+В)	**61560**	284	255	29	246	238	8
Д. Парични средства в началото на периода	**61570**	x	x	38	x	x	30
Е. Парични средства в края на периода	**61580**	x	x	67	x	x	38

Дата: 29.03.2010

Ръководител: Пенка Василева Христова
Съставител: Христина Петрова Стрелова
(име,презиме,фамилия) (подпис)
Лице за контакт: Христина Петрова Стрелова 9817899
(име,презиме,фамилия) (телефон)

СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

НА "Кръстанов и сие" ООД

ЗА 2009 ГОДИНА

Счетоводната политика на Кръстанов и сие ООД е разработена при спазване на :

- принципите, определени в чл. 4 от Закона за счетоводството;
- изискванията, определени в националните счетоводни стандарти и в националния сметкоплан;
- изискванията, определени в международните счетоводни стандарти – по въпроси, за чието решаване няма изрични разпоредби в националните нормативни актове по счетоводство.

Елементите на счетоводната политика на предприятието са следните:

А. Отчитане на разчетите с лица по трудови и нетрудови правоотношения

1. Разчетите с лицата наети по трудов договор и договор за управление се отчитат по сметка 421 /Персонал/ със съответните аналитични подсметки.
2. Разчетите с лица наети на основание Закона за задълженията и договорите имащи краткосрочен характер свързан с предоставянето на конкретна услуга или изпълнението на определена поръчка се отчитат по сметка 499 /Други кредитори/ със сътветните аналитични сметки.

А. Дълготрайни активи

- Един актив се класифицира и отчита като дълготраен материален, ако отговаря на следните изисквания:

- има натурално – веществена форма;
- има полезен икономически живот повече от дванадесет месеца;

- използва се за административни цели;

- налице е икономическа изгода от неговото използване;

- стойностен праг – 500 /петстотин/ лева. 2

Отчитането на актива, първоначално е по цена на придобиване. Цената на придобиване включва покупна цена и всички преки разходи за привеждане на актива в работно състояние. С последващите разходи свързани с отделен материален дълготраен актив, се коригира балансовата стойност на актива, когато е вероятно да се увеличи икономическата изгода. Разходи, с които актива се подържа в първоначално състояние, независимо от размера на разхода, се признава за текущ разход за периода през който са направени.

След първоначално признаване оценката на ДМА се извършва по препоръчителния подход към датата на годишния финансов отчет, съгласно НСС 16 – Дълготрайни материални активи.

• Един актив се класифицира и отчита като дълготраен нематериален, ако отговаря на следните изисквания:

- няма физическа субстанция;

- при придобиването може надлежно да се оцени;

- от използването им се очаква икономическа изгода;

- стойностен праг – 500 /петстотин/ лева.

Първоначално ДНА се оценяват по цена на придобиване. Цената на придобиване включва покупна цена и всички преки разходи за привеждане на актива в работно състояние.

С последващите разходи свързани с отделен актив, се коригира балансовата стойност на актива, когато е вероятно да се увеличи икономическата изгода. Разходи, с които актива се подържа в първоначално състояние, независимо от размера на разхода, се признава за текущ разход за периода през който са направени.

След първоначално признаване оценката на ДНА се извършва по препоръчителния подход към датата на годишния финансов отчет, съгласно НСС 38 –Нематериални активи.

• Прилага се линеен метод за амортизация на амортизируемите дълготрайни

активи, съгласно НСС 4 /Отчитане на амортизациите/.

- При определяне срока на годност се има в предвид предполагаемото физическо и морално остаряване на актива. Амортизируемата стойност представлява разлика между отчетната стойност на актива и неговата остатъчна стойност. При определяне на остатъчната стойност на амортизируемия актив се вземат в предвид очакваните разходи по извеждане на актива от употреба. Ако остатъчната стойност е до 5% от отчетната стойност, остатъчната стойност е несъществена и не се приспада от цената на придобиване. 3

Годишните амортизационни норми са както следва:

- Машини 30%

Компютри и периферия 50%

- Офис оборудване 15%

- Автомобили 25%

Б. Дългосрочни финансови активи

Един актив се класифицира и отчита като дългосрочен финансов актив, ако отговаря на следните изисквания:

1. Инвестиции в дъщерни предприятия – ако отговаря на характеристиките на НСС 27 / Консолидирани финансови отчети и отчитане на инвестициите в дъщерни предприятия/.

2. Инвестиции в асоциирани предприятия - ако отговаря на характеристиките на НСС 28 /Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия/. Инвестициите в асоциирано предприятие се отчитат по себестойностния метод.

3. Инвестиции в смесени предприятия - ако отговаря на характеристиките на НСС 31 /Отчитане на дялове в смесени предприятия/.

4. Инвестиционни имоти - ако отговаря на характеристиките на НСС 40 /Отчитане на инвестиционни имоти/.

5. Финансови инструменти – ако отговарят на характеристиките на НСС 32 /Финансови инструменти/.

Финансовите инструменти се класифицират, както следва:

- Държани до падеж;
- Обявени за продажба;
- Държани за търгуване;
- Кредити и вземания възникнали първоначално в предприятието.

При първоначално придобиване финансовите инструменти се оценяват по цена на придобиване, която включва: справедливата стойност на активите и разходите по сделката, съгласно НСС 32 /Финансови инструменти/.

Последващото оценяване е по справедлива стойност без транзакционните разходи, на финансовите активи класифицирани като: 4

- Държани за търгуване;
- Обявени за продажба.

След първоначално признаване оценката се извършва по амортизирана стойност, с помощта на метода на ефективната лихва за финансови активи, класифицирани като:

- Инвестиции , държани до падежа
- Заеми и вземания, предоставени от предприятието и държани не с цел търговия, които имат фиксиран падеж.

Всички финансови активи подлежат на проверка за обезценка.

- Разликите от промените в оценките на финансовите инструменти отчитани по справедлива стойност, се отчитат като текущ финансов приход или текущ финансов разход.
- Обезценката на финансови активи, отчетени по амортизирана стойност, се отчитат като финансов разход.

В края на всеки отчетен период се определя дали съществува обстоятелство за обезценяване на финансовите активи.Финансовият актив е обезценен , ако отчетната му

стойност е по-голяма от очакваната му възстановима стойност.

В. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от доставната и нетната реализируема стойност. Разликата се отчита като други разходи за дейността към момента на съставяне на финансовия отчет.

Материалните запаси при тяхното потребление се отписват по метода на конкретно определената стойност.

Г. Приходи

• Приходите се начисляват въз основа на документалната им обоснованост. Те се признават, съгласно НСС 18 /Приходи/.

Критерий за признаване на приходи по предоставяне на активи от предприятието на други лица са следните:

- сумата на прихода може надлежно да се изчисли;

- наличие на икономическа изгода. 5

Сумата на прихода се признава текущо, пропорционално на времето за което се отчита ефективния доход на актива (за ДЦК, еврооблигации, депозити).

Д. Отчитане на сделките в чуждестранна валута

При първоначална оценка на валутните активи и пасиви се прилага централният курс на БНБ към датата, при която се придобива актива или се формира пасива.

При разходване или продажба на валутни активи и пасиви се отчитат курсови разлики в съответствие с регламента на НСС 21/Ефекти от промените на валутните курсове/.

Преоценката на валутните активи и пасиви през годината се извършва в края на всеки месец по централния курс на Българската народна банка.

Е. Дарения и помощи

При отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствени помощи са

прилага приходния подход, съгласно НСС 20 /Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ/.

Ж. При представяне на, фундаментални грешки и промените в счетоводната политика, свързани с предходни периоди се прилага допустимия алтернативен подход, съгласно НСС 8 /Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика/.

З. Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет се отчитат съгласно регламента на НСС 10 /Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет/.

Гл.счетоводител:

Ръководител:

Примерна справка за оповестяване на счетоводната политикана предприятието - елемент № 7.1. от приложенията към финансовия отчет по НСС 1

А. Предмет на дейност и фирма: Производство на мебелни корпуси и части за тях.

Б. База за изготвяне на годишния финансов отчет

1.Закон за счетоводството.

2. НСС, приети с ПМС 37/13.02.2002 г.. По въпроси, за чието решаване няма изрични разпоредби в НСС и ЗС, се прилагат изискванията на МСС.

3. Данъчни закони, засягащи дейността на дружеството.

4. Вътрешни нормативни актове, утвърдени от ръководството на дружеството, свързани със спецификата на неговата дейност.

В. Основи за изготвяне на годишния финансов отчет

1. Основни счетоводни принципи:

а) текущо начисляване – приходите и разходите по сделките и събитията се отразяват счетоводно в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаване или плащане на паричните средства или техните еквиваленти;

б) действуващо предприятие – предприятието да не предвижда и да няма необходимост да се ликвидира или да ограничава мащабите на своята дейност в предвидимо бъдеще.

Когато годишният финансов отчет е изготвен в съответствие с този принцип, но са известни данни и обстоятелства, водещи до несигурност относно възможността на предприятието да продължи своята дейност, тези данни и обстоятелства се оповестяват.

в) предпазливост – извършва се оценяване и отчитане на предполагаеми рискове и очаквани загуби;

г) съпоставимост между приходите и разходите – признаване на разходите, извършени във връзка с отделна сделка или събитие във финансовия резултат за периода, през които предприятието черпи изгода от тях. Признаването на приходите се отчитат за периода, през който са отчетени разходите за тяхното получаване;

д) предимство на съдържанието пред формата – сделките и събитията се отразяват в съответствие с тяхното икономическо съдържание, същност и финансова реалност независимо от съответната им правна форма;

е) запазване при възможност на счетоводната политика от предходния отчетен период и постигане на съпоставимост на отчетните данни и показатели.

2. Изграждането и поддържането на счетоводната система осигурява:

а) всеобхватно хронологично регистриране на счетоводните операции въз основа първични счетоводни документи;

б) систематични счетоводни регистри за обобщаване на счетоводната информация, които се откриват в началото на отчетния период и приключват в неговия край;

в) синтетични и аналитични счетоводни регистри, както и равенство и връзка между тях;

г) междинно и годишно приключване на счетоводните регистри и съставяне на оборотна ведомост;

д) изменение в извършените счетоводни записвания чрез съставяне на коригиращи счетоводни статии;

е) прилагане на утвърден от ръководството индивидуален сметкоплан.

3. Отговорност за съставяне на годишен финансов отчет

а) ръководството на предприятието е отговорно за своевременното съставяне на счетоводните отчети, които трябва да дават вярна и честна представа за финансовото състояние, резултатите от дейността, паричните потоци и измененията на собствения капитал;

б) лицата, които са съставили и подписали счетоводните документи и техническите носители са отговорни за достоверността на информацията в тях.

Поправки и добавки в първичните счетоводни документи не се допускат. Погрешно съставените първични счетоводни документи се анулират и се съставят нови.

в) съставителят на годишния финансов отчет и на междинните отчети отговаря за организацията на счетоводната дейност и за своевременното му изготвяне.

4. Периодичност на изготвяне на междинни финансови отчети:

- всеки месец

- на три месеца

- на шест месеца

- в края на отчетната година

5. Съдържание на годишния финансов отчет:

а) счетоводен баланс – форма прил. № 1;

б) отчет за приходите и разходите – форма прил. № 2;

в) отчет за паричния поток – форма прил. № 3;

г) отчет за собствения капитал – форма прил. № 4;

д) приложение със следните елементи - т. 19.2 от НСС 1.

Г. Оценъчни бази, използвани при изготвяне на финансовия отчет:

1. Дълготрайни материални активи

1.1 Дълготрайните материални активи първоначално се представят по цена на придобиване. Цената на придобиване е:

а) покупната цена и всички преки разходи за привеждане на актива в работно състояние в съответствие с предназначението му. Придобити активи с разсрочено плащане – по реда на т 4.2 от НСС 16;

б) себестойност – когато са създадени в предприятието;

в) справедлива цена – когато са получени в резултат на безвъзмездна сделка;

г) по оценка приета от съда и всички преки разходи – когато са получени в резултат на апортна вноска по реда на Търговския закон.

1.2 Оценка на дълготрайните материални активи след първоначалното признаване

а) препоръчителен подход – след първоначалното признаване като актив всеки отделен дълготраен материален актив се отчита по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка. Честота на обезценка – всяка година; (на две години; на три години).

б) допустим алтернативен подход

След първоначалното признаване като актив всеки отделен дълготраен материален актив се отчита по преоценена стойност към датата на преоценката, намалена с начислените амортизации и последвалата натрупана загуба от обезценка.

1.3 Честота на преоценките – веднъж годишно.

1.4 Преоценките се осъществяват:

- на земи, сгради и терени – по справедливата им (пазарна) стойност, определена чрез оценка от лицензиран оценител;

- на останалите дълготрайни материални активи - по справедлива (пазарна) стойност. При липса на надеждна информация за пазарната им стойност те се оценяват по амортизираната им възстановима стойност. (Възстановимата стойност е по-високата от нейната продажна цена на даден актив и неговата стойност в употреба. Стойност в употреба е сегашната стойност на прогнозираните бъдещи парични постъпления, които се очаква да бъдат получени при непрекъснатото използуване и при освобождаването от актива в края на полезния срок на ползуването му.)

1.5 Резултатът от преоценката се отразява в баланса по реда на т. 7.3 буква "Г" от НСС 16 Дълготрайни материални активи.

1.6 Праг на същественост за признаване на дълготраен материален актив – 150 лева (200 лв., 300 лв., 500 лв.,.....).

1.7 Амортизация - дълготрайните материални активи се амортизират по линейния метод при прилагане на следните амортизационни норми:

Земя не се амортизира

Сгради %

Конструкции %

Съоръжения %

Машини %

Оборудване %

Транспортни средства %

Стопански инвентар %

1.8 Отписване на дълготрайни материални активи:

а) при продажба на дълготраен материален актив се извършва съпоставяне на постъпленията от продажби и неговата балансова стойност. Разликите – печалби или загуби се отчитат в отчета за приходи и разходи.

б) при замяна с други активи – не се отчита печалба или загуба;

в) трансформиране в стока с цел продажба – по балансовата му стойност;

г) трансформиране в инвестиция – разликата между справедливата стойност на инвестицията и балансовата стойност на актива се отчита като разсрочен финансов приход или разсрочен финансов разход за срока на инвестицията, но не повече от 5 години.

д) когато от актива не се очакват никакви икономически изгоди, той се отписва чрез ликвидиране. Преразглеждане на балансовата стойност на активите и определяне на тяхната възстановима стойност се извършва при тяхното инвентаризиране.

е) при отписване на преоценяван дълготраен материален актив, резервът от последващите оценки, създаден за него се отчита като неразпределена печалба от минали години;

ж) не е налице отписване на дълготрайни материални активи, когато се извеждат временно от употреба – за ремонт, за реконструкция, за подобрения, за консервиране и други.

При извеждане на дълготрайни материални активи от временна употреба за срок, надвишаващ 12 (6, 8) месеца, се преустановява начисляване на амортизации.

Разходите за консервиране и последващо въвеждане в употреба се отчитат като текущи разходи за периода, през който са възникнали.

1.9 Подръжка и ремонти на дълготрайни материални активи

а) подръжка, ремонти и подобрения се отчитат като текущи разходи;

б) значими подобрения, реконструкции и модернизации, които удължават срока на годност, увеличават капацитета и производителността на дълготрайния актив се капитализират и увеличават неговата отчетна стойност.

2. Нематериални дълготрайни активи

2.1 Първоначалната оценка на външно създаваните нематериални активи е цена на придобиване.

а) когато придобиването е свързано с разсрочено плащане на твърда база, цената на придобиване не се изменя. Разликата между доставната цена и сумата на плащанията се отразява като разходи за лихви;

б) когато придобиването е свързано с разсрочено плащане на променяща се база (договор за концесии) първоначалната оценка се определя по реда на т. 4.3 от НСС 38;

в) при разсрочено плащане на валутна база първоначалната оценка се определя въз основа на валутния курс към датата на придобиването;

г) НСС 38 т. 4.7, 4.8, 4.9 и 4.10 се използват от предприятието.

2.2 Първоначалната оценка на създаден в предприятието нематериален актив се определя по идентичен начин, по който се определя себестойността на готовата продукция.

2.3 Оценка след първоначално признаване

а) препоръчителен подход – т. 7.1 от НСС 38;

б) алтернативен подход – т. 7.2 от НСС 38;

в) честота на преоценката при инвентаризиране на нематериалните активи.

2.4 Амортизирането на нематериалните активи се извършва по линеен метод за (.....) години

2.5 Отписване на нематериални активи

а) отписва се неговата балансова стойност;

б) разликите до балансовата стойност при отписване на нематериалните активи се отчитат по реда т. 8.2 от НСС 8;

2.6 Последващи разходи, свързани с нематериални активи

а) разходи, представени в т.6.1 и 6.2 от НСС 38 се отчитат като текущи разходи;

б) разходите, представени в т. 6.3 и 6.4 от НСС 38 се отчитат респективно като увеличение на отчетната стойност или като придобиване на отделен нематериален актив.

2.7 Разходи за вътрешно създаване на нематериални активи, които не формират отчетна стойност

а) изследователска фаза на вътрешен проект;

б) вътрешно създаване на търговски марки, наименования, издателски права, клиентни бази;

в) административни и други общи разходи;

г) разход за обучение на персонала за работа с нематериалния актив.

Посочените разходи се отчитат като текущи разходи.

3. Инвестиционни имоти

3.1 Инвестиционни имоти са земи и сгради, използвани за дългосрочно получаване на приходи от наем и не се използват за административни или производствени нужди.

3.2 Инвестиционните имоти се представят като дългосрочни инвестиции първоначално по цена на придобиване.

3.3 Последваща оценка на инвестиционни имоти

а) по цена на придобиване, намалена с начислена амортизация и последващо намаление на обезценка;

б) прилага се модел на справедливата стойност като нейното определяне се извършва от лицензиран оценител;

- промяната в справедливата цена на инвестиционните имоти се признава като приходи и разходи и се представя в отчета за приходите и разходите;

3.4 Последващите разходи, свързани с инвестиционен имот се отчитат по реда на т.6.1, 6.2 и 6.3 от НСС 40.

3.5 Амортизирането на инвестиционните имоти, отчитани по цени на придобиване се извършва по линеен метод при следните амортизационни норми:

земя не се амортизира

сграда %

част от сграда %

3.6 Отписване на инвестиционен имот

а) при продажба – разликата между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на актива се признават като приходи или разходи за текущия период;

б) при встъпване във финансов лизинг – по реда, определен в НСС 17 Лизинг;

в) прилагане на НСС 37 Провизии, условни задължения и условни активи – в случай, че се поемат задължения след освобождаването на инвестиционния имот.

4. Биологични активи

4.1. Определение: Биологични активи (БА) са придобити и контролирани от предприятие живи животни и растения.

Към БА се отнасят:

а) Гори – широколистни и иглолистни – собствени горски участъци.

б) Плододаващи трайни насаждения – овощни градини, лозя, черничеви градини, розови градини, даващи цвят, хмелови насаждения, насаждения от френско грозде, лавандула. До момента на влизането им в плодоносна или експлоатационна възраст тези активи се класифицират като неплододаващи и се отчитат като разходи за придобиване на ДМА. Тези разходи се намаляват с добитата през този период продукция. С влизането им в плодоносната възраст трайните насаждения се отчитат като биологични активи.

в) Неплододаващи трайни насаждения – полезащитни пояси, залесително-укрепителни съоръжения. Този вид активи се отчитат като ДМА.

г) Животни в основни стада – основни стада, родителски непродуктивни животни и животни, използвани за работна сила.

Биологичните активи се признават, ако предприятието контролира актива в резултат на минали събития, съществува вероятност да придобие икономическа изгода и са достоверно измерими.

4.2. Признаване и оценка

При първоначално придобиване БА се оценяват по справедлива стойност, намалена с предварително начислени разходи при продажби /комисиони на брокери и дилъри, такси за агенции и стокови борси, данъци и мита по прехвърлянето и други/. По този метод тези активи не се амортизират.

Когато справедливата стойност на биологичните активи не може да бъде оценена надеждно, предприятието ги завежда по цена на придобиване по себестойностен метод. ДБА, оценени по този метод, се амортизират. Когато справедливата стойност на тези активи стане надеждно оценима, предприятието следва да ги оценява по справедлива стойност, намалена с предварително начислен разход по продажба.

Придобиването може да стане в самото предприятие или чрез доставка.

Когато са създадени в предприятието, биологичните активи се оценяват по справедлива цена и ако последната е по-висока от сумата на разходите за създаването им, разликата се отчита като текущи приходи от дейността. Когато справедливата стойност е по-ниска от сумата на разходите за създаване на БА, разликата се отчита като други текущи разходи.

При закупуване на готови БА за справедлива цена се приема цената на придобиване.

Справедливата цена се определя на активния пазар. Предприятията, които имат достъп до няколко активни пазара, прилагат цената на този пазар, който имат намерение да използват. Ангажиментът по информационното осигуряване е на ръководството на фирмата. Към момента на извършване на преоценките предприятието предоставя същата на разположение на Счетоводната къща. Ако не съществува активен пазар, справедливата стойност се определя от най-скорошната цена на сделката, ако не е имало значителни изменения на икономическите условия от момента на сделката. При животновъдството цената на добитъка може да се изрази с цената на килограм трупно месо.

В края на всяка година се оценяват по справедливи цени, намалени с предварително определени разходи за продажба. Разликата между тези нови оценки и досегашните оценки са текущи приходи или разходи.

4.3. Правителствени дарения на ДБА

Правителствено дарение, свързано с ДБА, предоставено без условие, се признава като приход в периода на получаването му, а предоставено с условие – в периода на изпълнение на поставените условия.

4.4. Отписване на ДБА

ДБА се отписват при продажби, погиване, безвъзмездно прехвърляне и при включване на едри и средни животни в група за угояване. При погиването на актива в границите на естествени процеси и безвъзмездно предаване балансовата стойност на БА се отписва като други разходи, а при погиване в резултат на стихийни бедствия – като извънредни разходи.

При зачисляване на едри и средни животни в групата за угояване се извършва по справедливата цена. С разликата между справедливата и тази, по която се отчитат до този момент, се формират други разходи и други приходи.

5. Финансови дълготрайни активи

Включват предоставени средства в други предприятия под формата на акции, дялове, облигации и други вземания, имащи характер на дългосрочни инвестиции.

5.1. Първоначална оценка

а) включва разходите за придобиване на инвестицията;

б) по оценка на вещи лица при апорт.

5.2. Последваща оценка на акции, дялове и съучастия в дъщерни и асоциирани предприятия, малцинствени съучастия и участия в смесени предприятия.

а) прилагане метода на собствения капитал по реда на т.т. 4.1 до 4.10 включително от НСС 28 Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия;

б) Прилагане на себестойностния метод по реда на т.т. 5.1 и 5.2 от НСС 28

5.3. Отчитане на инвестиции, участващи в консолидиран отчет – по реда на т. 6.1 от НСС 28

5.4. Инвестиции, които не се консолидират – по реда на т.6.2 от НСС 28

5.5. Намаляване стойността на инвестицията – отчита се по реда на т. 7.1., 7.2., 7.3. от НСС 28

5.6. Дългосрочни вземания с фиксиран падеж – първоначална оценка по цена на придобиване по реда на т.5.1. и т.5.2. от НСС 32 Финансови инструменти – последваща оценка по реда на т.6.2. от НСС 32

5.7. Дългосрочни вземания без фиксиран падеж се отчитат по себестойност

5.8. Разликите от обезценка на дългосрочните вземания се отчитат като текущи финансови разходи

5.9. Разликите от последваща оценка на дългосрочни вземания в чуждестранна валута се отчитат като положителни или отрицателни курсови разлики

5.10. Дългосрочни вземания, произтичащи от финансово лизингови договори – по реда на т.4.4. и 4.5. от НСС 17 Лизинг

6. Краткотрайни (краткосрочни) активи на предприятието.

Те включват:

- материални запаси;

- краткосрочни вземания;

- краткосрочни финансови активи;

- парични средства.

6.1 Материални запаси са краткотрайни активи, придобити под формата на:

6.1.1 Материали, придобити чрез покупка и предназначени основно за влагане в производствения процес с цел произвеждане на продукция или извършване на услуги.

- при тяхната покупка се заприходяват по цена на придобиване (историческа цена) или доставна стойност, която включва следните разходи за закупуване:

а) покупна цена;

б) вносни мита;

в) такси;

г) невъзстановими данъци и акцизи;

д) разходи по доставка – превози, товарно-разтоварни работи.

- Тяхната оценка в края на отчетния период е по-ниската от доставната им стойност или нетната им реализуема стойност.

а) Нетната реализуема стойност се определя от комисия, назначена със заповед на ръководството.

За целите на определянето на нетната реализуема стойност комисията може да използва лицензиран оценител.

б) Разликите между отчетната стойност и нетната реализуема стойност се отчитат по реда на т.т. 11.2., 11.3. от НСС 2 Отчитане на стоково-материалните запаси.

в) Честота на оценката – в края на март (юни, септември) и задължително към 31.12. на отчетната година.

- Методи на отписване като:

а) средно претеглена стойност – препоръчителен подход по НСС 2

Период на установяване на средно претеглената стойност – всеки месец, на три месеца, след всяка доставка, годишно.

б) конкретно определена стойност, когато тяхното потребление засяга конкретни партиди, производства, проекти или клиенти

в) първа входяща – първа изходяща стойност, метод, при който материалите, които са закупени първи се изписват първи при влагане в производството и при други намаления.

- Допустим алтернативен подход – когато няма условия за прилагане на посочените три препоръчителни методи се допуска прилагането на алтернативен подход – последна входяща – първа изходяща (оповестяват се разликите при този метод и препоръчителните).

- Когато материалите не се използват за влагане в производство на продукция и услуги същите се предлагат за продажби.

а) Продажната стойност (справедливата) се определя от комисия, назначена от ръководството

б) Разликата между отчетната и продажната стойност се отчита като текущ приход или текущ разход

- Закупените материали, които не се предават за складово съхраняване и употребени непосредствено преди осъществяване на дейността се изписват като текущи разходи. На гърба на първичния документ (фактура) се извършва заверка с подпис за направлението на разхода от лицето, отговорно за влагането в употреба.

6.1.2 Стоки, придобити чрез покупка и предназначени за продажби

- Заприходяват се при покупката по историческа цена – доставна стойност, която включва:

а) покупна цена;

б) вносни мита;

в) такси;

г) невъзстановими данъци и акцизи;

д) разходи по доставка, които могат да бъдат:

- превози,

- товарни и разтоварни работи,

- монтаж и пробна експлоатация.

- В разходите за закупуване не се включват:

а) складовите разходи за съхранение на стоките;

б) административните разходи;

в) финансовите разходи;

г) извънредните разходи.

Те се отчитат като текущи разходи за периода, през който са извършени.

- Търговските отстъпки и работи, предоставени от доставчика намаляват доставната стойност на стоките.

Методи на отписване при продажбите

– препоръчителен:

а) конкретно определена стойност за всяка стока

б) първа входяща – първа изходяща

в) средно претеглена стойност (период на претегляне – всеки месец, тримесечие, при всяка доставка)

- алтернативен метод:

а) последна входяща – първа изходяща (оповестяват се разликите между този подход и препоръчителния)

- Оценка в края на отчетния период по нейна реализуема стойност по т.т.11.1, 11.2, 11.3, 11.4 от НСС 2.

- Разликите от обезценката се отчитат като текущи разходи, а когато в следващ период има увеличение, се отчитат текущи приходи до стойността на стоките преди тяхното намаление.

8.1.3 Продукция, създадена в резултат на производствен процес в предприятието и предназначена за продажба.

Доставната стойност (историческата цена) на продукцията се формира от разходите за преработка.

Разходите за преработка биват:

а) пряко свързани с производствената продукция

- разходи за материали

- разходи за заплати

- разходи за осигуровки

- разходи за амортизации

б) систематично начислявани постоянни общопроизводствени разходи, които включват:

- разходи за материали

- разходи за амортизации

- разходи за осветление на .....

- разходи за отопление на .....

- разходи за заплати и осигуровки на .....

- местни данъци на сградите

в) разпределението на постоянните общопроизводствени разходи се извършва на база нормален производствен капацитет, който се формира като средна величина от няколко периода

г) нормален производствен капацитет, определен от ръководството на предприятието е:

..... тона отливки

..... тона продукция

..... броя изделия

..... броя машини

.....

.....

д) при отчетен по-нисък обем на производството от посочените в б. "Г", останалите неразпределени постоянни общопроизводствени разходи се отчитат като текущи разходи извън разходите за преработка с цел да не се увеличава себестойността на единица продукция

е) при отчетен по-висок обем на произведена продукция от посоченото в б. "Г", фактическите постоянни общопроизводствени разходи се разпределят на единица продукция

ж) променливи общопроизводствени разходи са такива разходи, които се променят в зависимост от обема на производството и могат да бъдат

- спомагателни материали

- спомагателен труд

- други

Базата за разпределение на променливите общопроизводствени разходи за всеки производствен продукт е реалното използуване на производствените мощности.

з) постоянните и променливите общопроизводствени разходи при взаимосвързана продукция се разпределят на база продажната цена на всеки продукт, услуга, изделие в общата продажна стойност на цялата продукция

и) страничните продукти се оценяват по нетна реализуема стойност, която се отчислява от стойността на основния продукт

к) възникналите в процеса на производството непроизводствени разходи, или разходи за проектиране или други поръчки на отделни клиенти се включват в доставната стойност на продукцията (услугите), за които са направени

л) в себестойността на продукцията не се включват:

- стойности на вложени материали, труд и други разходи извън нормалните граници (норми, лимити). За целта следва да има утвърдени вътрешни норми, нормали, лимити.

- разходи за издръжка на столове и други социални обекти, освен ако не са необходими за производствения процес

- административни разходи – когато не са пряко свързани с необходимостта за довеждане на продукцията до съответното място или състояние

- разходите за продажби

Всички тези разходи се отчитат като текущи разходи за периода.

м) методи за отписване на продукцията при нейната продажба

- метод на конкретно определена стойност – когато продажбата е свързана с конкретна поръчка, клиент или партида от производството

- първа входяща – първа изходяща стойност

- средно претеглена стойност с честота на предтегляне – всеки месец, 10 дни, след всяко постъпление

- алтернативен метод - последна входяща – първа изходяща, когато няма условия за прилагане на препоръчителните методи

8.1.4 Незавършено производство, представляващо съвкупност от разходи, от които се очаква да се произведе продукция

- отчита се по реда на т. 1.3

- когато има отчетени разходи в незавършено производство и от тях не може да бъде завършен продукт за реализиране на икономическа изгода на предприятието, набраната стойност се отписва като текущ разход след обосновка на комисия, която извършва инвентаризация

- незавършеното производство се установява периодично - всеки месец, тримесечие, ..., от комисия, назначена от ръководството.

6.1.5 Селскостопанска продукция

а) Определение ССП – първоначално придобит, полезен продукт от биологичният активи на предприятието, който се идентифицира като отделен актив в момента на отделянето му от биологичният актив /не става дума за продуктите , получени в резултата на преработката на ССП/. Към ССП отнасяме мляко, трупно месо, вълна, дървесни трупи, зърно, гроздови зърна и други.

ССП се класифицират и представят в счетоводните отчети според своя вид и предназначение като:

- млади подрастващи животни – всички приплоди и закупени млади животни до зачисляването им в групата на продуктивните /това са женските животни, дали първи приплод и разплодните мъжки след навършване на определена възраст или придобиване на определени качества/ и работните животни или на животните за угояване;

- животни, отглеждани за разплод -- животните до навършване на определена възраст и придобиване на определени качества

- животни, отглеждани за угояване / в състава на животните за угояване се включват животните в специален режим на отглеждане/

- ССП от растениевъдството

- ССП от животновъдството

б) Оценки на ССП

ССП, придобита от биологичните активи , се оценява при първоначално признаване по справедлива стойност, намалена с предварително начислени разходи при продажба.

Определянето на Справедливата стойност на ССП може да бъде улеснено чрез нейното групиране според определящи характеристики, например по възраст, качество и др. Предприятието избира тези характеристики, които са използвани на пазара като ценообразуващи елементи./Кокошки яйценосни или за грил./

Справедливата цена се определя на активния пазар.Предприятията, които имат достъп до няколко активни пазара, прилагат цената на този пазар, който имат намерение да използват. Ангажиментът по информационното осигуряване е на ръководството на фирмата. Към момента на извършване на преоценките предприятието предоставя същата на разположение на Счетоводната къща. Ако не съществува активен пазар, справедливата стойност се определя от най-скорошната цена на сделката, ако не е имало значителни изменения на икономическите условия от момента на сделката. При животновъдството цената на добитъка може да се изрази с цената на килограм трупно месо.

В края на всяка година краткотрайните биологични активи и запаси от ССП се оценяват по справедливи цени,намалени с предварително определени разходи за продажба. Разликата между тези нови оценки и досегашните оценки са текущи приходи или разходи.

в) Придобиване на ССП

Придобиването може да стане в самото предприятие или чрез доставка.

Когато са създадени в предприятието, ССП се оценяват по справедлива цена и ако последната е по-висока от сумата на разходите за създаването им, разликата се отчита като текущи приходи от дейността. Когато справедливата стойност е по-ниска от сумата на разходите за създаване на ССП, разликата се отчита като други текущи разходи.

При закупуване на готови ССП за справедлива цена се приема цената на придобиване.

г) Правителствени дарения на ССП

Правителственото дарение, свързано със ССП, предоставено без условие, се признава като приход в периода на получаването му, а предоставено с условие - в периода на изпълнение на поставените условия.

д) Отписване на ССП

ССП се отписват при продажби, погиване, безвъзмездно дарение или при стихийни бедствия. При погиване на актива в границите на естествени процеси и безвъзмездно предаване балансовата стойност на ССП се отписва като други разходи, а при погиване в резултат на стихийни бедствия – като извънредни разходи. Ако активите са погинали или при инвентаризация се установи липса на активи по вина на МОЛ, същите се отписват срещу вземания по липси и начети по справедлива цена и включен ДДС.

6.2 Краткосрочни вземания

а) предприятието класифицира като краткосрочни вземанията си в срок до 12 месеца от тяхното възникване, както и онази част от дългосрочните си вземания, чиито падеж настъпва в края на отчетния период. Те могат да бъдат:

а) вземания от свързани предприятия;

б) вземания от клиенти;

в) вземания от доставчици;

г) вземания по предоставени търговски заеми;

д) съдебни и присъдени вземания;

е) данъци за възстановяване;

ж) други краткосрочни вземания;

6.2.2 Краткосрочните вземания се оценяват в номинална стойност в момента на тяхното възникване.

6.2.3 Краткосрочните вземания в чуждестранна валута се оценяват в момента на тяхното възникване, като левовата им равностойност се формира от размера на валутата и централния курс на БНБ към датата на сделката.

Периодично краткосрочните вземания в чуждестранна валута се оценяват към датата на съставяне на финансовия отчет, както и към датата на междинните финансови отчети (или друга честота).

Получените разлики при оценката по заключителен курс към датата на финансовия отчет се отчитат като текущ финансов приход или текущ финансов разход.

6.2.4 В края на отчетния период се извършва оценка на краткосрочни вземания по реда на НСС 32 Финансови инструменти.

Разликата от обезценката се отчита като текущ финансов разход.

6.2.5 Краткосрочните вземания, от възникнали временни разлики при данъчното облагане се отчитат по реда на НСС 12 Данъци от печалбата.

6.3 Краткосрочни финансови активи.

6.3.1 Предприятието класифицира като краткосрочни финансови активи, които се притежават от предприятието за период от 12 месеца, придобити с цел продажба. Те могат да бъдат:

а) финансови активи в свързани предприятия - акции, дялове, съучастия;

б) изкупени собствени дългови ценни книжа;

в) краткосрочни ценни книжа;

г) благородни метали и скъпоценни камъни;

д) други.

6.3.2 Краткосрочни финансови активи при тяхното придобиване се оценяват по историческа цена;

6.3.3 В края на отчетния период краткосрочните финансови активи се оценяват по реда на НСС 32 Финансови инструменти. Разликите се отчитат като текущи финансови приходи или текущи финансови разходи.

6.4 Парични средства са притежаваните от предприятието авоари като касови наличности, наличности в банкови и депозитни сметки.

6.4.1 В зависимост от тяхното местонахождение те се класифицират като:

а) парични средства в брой;

б) парични средства в безсрочни депозити в банки;

в) блокирани парични средства;

г) парични еквиваленти;

д) суми в подотчетни лица.

6.4.2 Паричните средства в чуждестранна валута се отчитат по курс на придобиване;

6.4.3 Намалението на паричните средства в чуждестранна валута се отчитат по валутен курс на продажбата им. Разликите се представят като текущи финансови приходи или финансови разходи;

6.4.4 Намалението на паричните средства в чуждестранна валута поради разплащане на сделки и финансови операции се извършва по курса на придобиване или средно претеглен курс;

6.4.5 Паричните средства деноминирани в чуждестранна валута към датата на финансовия отчет се оценяват по заключителен курс на БНБ (и/или към междинните финансови отчети). Възникналите разлики се отчитат като текущи финансови приходи или текущи финансови разходи

6.4.6 Курсови разлики, произтичащи от парични позиции, които представляват нетна инвестиция в чуждестранно предприятие се отчитат като резерв.

7. Собствен капитал

Собственият капитал на предприятието е остатъчната стойност на активите на предприятието след приспадането на всичките му пасиви. Той обхваща:

7.1 Основен капитал – представя се в баланса съобразно броя на емитираните ..... обикновени акции с право на глас с номинална стойност от .... лв. за всяка акция.

/дялове за ООД, ЕООД/

7.2 Резерви, представени като:

а) премии от емисия на собствени акции;

б) резерв от последващи оценки на активите и пасивите;

в) целеви резерви, заделяни при разпределение на годишната балансова печалба на дружеството по решение на общото събрание на акционерите(съдружниците), които се преставят като:

- законови резерви;

- допълнителни резерви

г) допълнителни резерви, включващи целево внесени суми от акционерите, съдружниците за подпомагане на дейността на дружеството.

В случай, че за така внесените суми има решение за начисляване на лихви, същите се признават като текущи финансови разходи за периода на тяхното начисляване.

7.3 Финансов резултат, представен като:

а) неразпределена печалба;

б) непокрита загуба;

в) балансова печалба или загуба от текущата година, която се представя след начисляване на разходите за дължими данъци.

7.4 Собственият капитал се отчита намален с разпределените дивиденти на притежаваните акции през периода, в който те ще бъдат разпределени (гласувани от общото събрание).

8. Пасиви

Пасивите на предприятието са съществуващи негови задължения, които произтичат от минали събития и чието уреждане се очаква да доведе до изтичане на ресурси – носители на икономическа изгода.

Класифицират се в баланса като:

8.1 Дългосрочни пасиви

Дългосрочни са задълженията на предприятието, чийто срок на уреждане е по-дълъг от 12 месеца.

Лихвените плащания, свързани с дългосрочните задължения се отчитат като текущи финансови разходи и се представят като краткосрочни задължения в случай, когато няма извършено плащане

Дългосрочните пасиви се класифицират като:

8.1.1 Задължения към свързани предприятия.

8.1.2 Задължения към финансови предприятия – в т.ч. към банки.

8.1.3 Задължения по облигационни заеми.

8.1.4 Отсрочени данъци.

8.1.5 Други дългосрочни задължения, включващи:

а) задължения, свързани с финансов лизинг, в който предприятието е наемател. Те включват определената в договора обща сума на наемните плащания.

Задълженията по финансов лизинг се отчитат по реда на т. 4.3 от НСС 17 Лизинг. Всяка лизингова вноска се разделя на погашение на дългосрочното задължение (главница) и финансов разход (лихва).

б) провизии – които се признават когато предприятието има задължения с нормативен или конструктивен характер и съществува достатъчна вероятност, че за тяхното погасяване е необходимо изтичане на ресурси, като съответната провизия е достоверно измерима;

в) задължения към държавата (ЗУНК) по силата на подписан договор;

г) други задължения .....

Дългосрочните задължения, деноминирани в чуждестранна валута първоначално се вписват в баланса на предприятието по централния курс на БНБ към датата на възникването.

В края на отчетния период дългосрочните задължения се оценяват по централния курс на БНБ за съответната валута, а разликите се отчитат като текущи финансови приходи или разходи.

Погасителните вноски на дългосрочните задължения, отнасящи се за текущия отчетен период се прекласифицират като краткосрочни задължения в случай, че останат непогасени в края на отчетния период.

8.2 Краткосрочни пасиви

Краткосрочни са задълженията, чийто срок на уреждане е по-кратък от 12 месеца. Те се класифицират като:

8.2.1 Задължения към свързани предприятия – в т.ч. за дивиденти.

8.2.2 Задължения към финансови предприятия – в т.ч. към банки.

8.2.3 Задължения към доставчици и клиенти.

8.2.4 Задължения по търговски заеми.

8.2.5 Задължения към персонала, които могат да бъдат:

а) задължения за заплати, които не са изплатени към края на отчетния период;

б) задължения за неизползваните към края на отчетния период платени годишни отпуски на персонала. Стойността на неизползваните платени годишни отпуски се признават като текущи разходи за отчетния период в съответствие с НСС 19, т.3.3.

8.2.6 Задължения към осигурителни предприятия.

Предприятието не управлява задължителни или доброволни пенсионни и здравноосигурителни фондове. Като задължения към осигурителните предприятия в края на отчетния период се представят неизплатените вноски за:

а) социално осигуряване – задължително и доброволно;

б) здравно осигуряване – задължително и доброволно;

в) осигуряване за безработица.

Начислените вноски за социално и здравно осигуряване на персонала се отчитат като текущи разходи за периода, за който се отнасят.

8.2.7 Данъчни задължения – произтичат от неизплатни в края на отчетния период плащания за данъци по силата на данъчното законодателство. Те могат да бъдат:

а) задължения за местни данъци и такси;

б) задължения за данъци върху дохода на персонала;

в) задължения за данъци върху печалбата;

г) задължения за ДДС и акцизи;

д) данъчни временни разлики – данъчните временни разлики са разликите, явяващи се между данъчната основа на активите, пасивите, приходите и разходите и тяхната отчетна стойност, формирана за целите на счетоводното отчитане по реда на НСС 12 Данъци от печалбата. Временните разлики възникват във връзка с прилагането на ЗКПО и обхващат: данъчно признати амортизация, оценка и преоценка на активи, вземания, задължения и др.

8.2.8 Други краткосрочни задължения, включващи задължения за лихви, за глоби и неустойки, задължения към други кредитори, непредставени в предишните статии от баланса.

8.2.9 Провизии – по реда на раздел "Е", т.1.5, буква "б", когато задължението с нормативен и конструктивен характер е краткосрочно.

9. Приходи

Предприятието определя като приходи брутните потоци от икономически изгоди, получени и дължими на предприятието от клиентите в хода на обичайната му дейност.

9.1 Обхват на приходите:

а) приходи от продажби на продукция;

б) приходи от продажби на стоки;

в) приходи от продажби на услуги;

г) приходи от лихви, дивиденти и други от използуването на активите на предприятието от трети лица;

е) други приходи.

9.2 Критериите за признаване на приходите се прилагат за всяка сделка поотделно, за отделими компоненти на една сделка и за две или повече сделки едновременно при свързани такива. Те са:

а) когато е вероятно да има икономическа изгода, свързана със сделка;

б) сумата на прихода може да бъде надеждно изчислена;

в) направени разходи или тези, които ще бъдат направени във връзка със сделка, могат да бъдат надеждно измерени;

г) приходите за всяка сделка се признават едновременно с извършените за нея разходи. В противен случай се отчитат като аванс или приход за бъдещ период до момента, в който могат да бъдат надеждно изчислени.

9.3 Приход не се признава, когато разходите не могат да бъдат надеждно изчислени. При тези обстоятелства всяко получено плащане се признава като задължение (аванс от клиента).

9.4 Когато възникне неяснота по събирането на сумата, която вече е включена в прихода, несъбираемата сума се признава за разход, а не като корекция на сумата на първоначално признатия приход.

9.5 Продажба на продукция и стока:

а) приходът от продажби на продукция и стоки се признава когато са изпълнени следните условия – т.6.1 от НСС 18;

б) при запазване на значителни рискове, свързани със собствеността на предприятието – продавач, сделката не е продажба и приходът не се признава. Запазване на значителни рискове са налице – т.6.3 от НСС 18;

9.6 Извършване на услуги – т.7.1, 7.2, 7.3 от НСС18;

9.7 Лихви, лицензионни възнаграждения и дивиденти – т. 8.1, 8.2, 8.5, 8.6 от НСС 18.

9.8 Други възможни примери и ситуации, които могат да окажат влияние върху признаването на прихода – (изваДка от приложението към НСС 18, в случай че за предприятието – продавач съществуват)

10. Финансирания

10.1 Правителствена помощ – действие от страна на правителството, чрез което се предоставя икономическа изгода за конкретно предприятие или за група предприятия, отговарящи на определени критерии. Предприятията оповестяват естеството, размера и продължителността на правителствената помощ, когато тя влияе в значителна степен на финансовите отчети.

10.2 Правителствено дарение – предоставянето на средства от правителството на дадено предприятие като компенсация за спазване от негова страна на определени условия, отнасящи се за текущата дейност на предприятието.

а) дарения, обвързани с активи – дарения, при които главното условие е получаващото ги предприятие да закупи, създаде и придобие по друг начин ДМА и ДНМА;

б) дарения, обвързани с приходи – всички други дарения;

в) опростени данъци – отписани без условия;

г) преотстъпени – начислени данъчни задължения, отписани при определени условия;

д) опростени заеми – при които заемодателят се отказал от правата си за възстановяване със или без условия.

10.3 Неправителствени дарения от други лица.

10.4 Оценка на даренията по справедливата стойност – непаричните активи.

10.5 Отчитане като финансиране или като резерви /когато е предвидено в нормативен акт – селско стопанство, лечебните заведения – преотстъпени данъци/. Признаване на финансирането – приходен подход на признаване.

а) амортизируеми активи – през периода на начислената амортизация, пропорционално;

б) неамортизируеми активи – през периодите, през които са отразени разходите за изпълнение на условията по даренията;

в) преотстъпени данъци - през периодите, през които са отразени разходите за преотстъпени данъци.

г) като компенсация за минали разходи или загуби – през периода на получаването им

10.6 Отчитане на правителствените дарения като резерви /когато е предвидено в нормативен акт – селско стопанство, лечебните заведения – преотстъпени данъци/. Капиталов подход.

11. Разходи за опазване на околната среда НСС 8

11.1 Обхват – това са разходи за придобиване на ДМА, предназначени за опазване на околната среда и придобиване на ДНА за опазване на околната среда.

11.2 Опазване и възстановяване на околната среда, включващи текущи разходи за:

а) поддържане на екологично равновесие;

б) отстраняване на нанесени щети в процеса на дейността;

в) възстановяване, запазване и подобряване на околната среда;

г) събиране на информация и контрол за състоянието и предварителна оценка на въздействието на околната среда.

11.3 Отчитане на разходите за околната среда

Извършват се на база екологични проекти, като разходите се систематизират съгласно тяхното технико-икономическо предназначение и се отчитат като текущи / включително и санкциите таксите за замърсяване над допустимите норми/ за периода, за който са извършени.

Експлоатационните разходи са елемент на себестойността на продукцията или услугите. Същите се калкулират ежегодно като елемент на себестойността във финансовите разчети за следващата година и служат за мотивиране на тази база на продажните цени на продукцията /бензиностанции, топлофикации и замърсяващи производства/.

12. Провизии

12.1 Определения и видове:

Провизия – задължение с неопределена срочност или размер

Условни задължения – такива задължения, които могат да се класифицират като:

- възможно задължение и настоящо задължение. И двете имат произход минали събития, но възможното задължение може да бъде измеримо и оценимо, а настоящето – не може. Те не се признават като пасив, но трябва да се оповестяват. Признават се в момента, в който се появи вероятност от изходящ паричен поток за погасяване на задължението. /Гаранция за кредит в полза на трето лице е условно задължение. При положение че се наложи да се изплаща банковият кредит - условното задължение ще се провизира/

- договорни задължения – обременяващ договор – текущото задължение следва да се измери и признава като провизия, първо се признава разходи от преоценка на активи и след това разходи за провизия.

- конструктивни задължения – произтичат от преструктуриране на предприятието. Изисква се да има формален план за преструктуриране и са изпълнени общите критерии за признаване на провизии и предприятието е информирало засегнатите страни.

- условен актив – възможен актив, който произлиза от минали събития. Отчитането на същия става възможно след постъпване на поток икономически изгоди в предприятието. /Съдебно решение в наша полза по дадено дело – тогава признаваме вземане и приход/. Условният актив се оповестява, когато постъпването на поток икономически ползи е вероятно.

12.2 Провизии трябва да се признават, когато са изпълнени следните критерии:

- предприятието има текущо правно или констуктивно задължение като резултат от минали събития към датата на изготвяне на баланса;

- има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим паричен поток;

- може да бъде направена надеждна оценка на задължението.

12.3 Провизиите трябва да бъдат преразглеждани към датата на всеки счетоводен баланс с цел отчитане на текуща най-добра оценка. Формираните текущи задължения от начисляване се отчитат като други текущи задължения, отделно от съществуващите задължения за дейността на предприятието. Трябва да се води аналитичност според породилите ги събития. Отписаната неизплатена част, формирана от провизии, се отчита като финансов приход.

13. Нетни печалби и загуби за периода, Фундаментални грешки и промени в счетоводната политика НСС 8

13.1 Определения – точка 2 от НСС 8.

13.2 Печалба и загуба от обичайната дейност.

13.3 Печалба и загуба за отчетния период:

а) печалба и загуба от обичайната дейност;

б) извънредни статии в резултат на събития – като принудително отчуждени активи /кражба/, отписани активи по повод на природни и други бедствия; балансова стойност на отписани пасиви по повод на природни бедствия и сумата на получените застрахователни обещетения.

13.4 Промени в приблизителните счетоводни стойности.

13.5 Фундаментални грешки – когато в резултат на допускането на грешки финансовият отчет за един или повече периоди не може да се счита за достоверен към датата на публикуване. Коригирането по препоръчителен период се отчита по текущия период чрез увеличаване на салдото на неразпределената печалба от минали години. А когато е по-голяма от неразпределената печалба, разликата се отчита като непокрита загуба от минали години. Свързани с грешка данъци се довнасят. При алтернативния подход фундаментални грешки, свързани с преходни периоди, се коригират, като текущо се включват в други приходи и разходи за текущия период, а за предходния период се изготвят проформа /баланс, отчет за приходите и разходите, отчет за паричния поток и отчет за собствения капитал/ и се прилагат към годишния финансов отчет. Проформите отчети се изготвят, за да се добие представа как би изглеждал отчетът, ако тази грешка не е била извършена.

13.6 Промени в счетоводната политика – при изискване от Закона от счетоводни стандарти и или ако доведе до по-подходящо представяне на събитията или сделките във финансовите отчети на предприятието.

Препоръчителен метод – всяка корекция трябва да бъде отразена като корекция на салдото на неразпределената печалба от минали години. При прилагане на този подход промяната в счетоводната политика се проявява с обратна сила. Корекцията, която се извършва във връзка с промяна на счетоводната политика, не се отразява в ОПР за текущата година, а само в счетоводния баланс като корекция на неразпределената печалба от минали години и на съответната балансова статия, върху която промяната е оказала въздействие. Когато не може да се определи надеждно, промяната в счетоводната политика се прилага без обратна сила

Допустим алтернативен подход – при него всяка промяна в счетоводната политика се включва в други приходи и разходи при определяне на печалбата или загубата за текущата година. Промяната се отчита с обратна сила освен в случая, когато тя не може да бъде определена в разумни граници.

14. Събития, настъпили след датата на ГФО НСС 10

14.1 Определение – това са събития, настъпили между датата на ГФО и датата, на която той е одобрен за публикуване.

14.1.1 Дата на ГФО – последната дата от отчетния период, за който е съставен ГФО:

а) /31.12/;

б) дата за прекратяване дейността на предприятието;

в) друга законоустановена дата.

14.1.2 Дата на изготвяне на ГФО – датата, определена със закон, на която трябва най-късно да се изготви ГФО – 01.03 за самостоятелни предприятия, 30.06 - за икономическа група.

14.1.3 Дата на одобрение за публикуване на ГФО – датата, на която в зависимост от управленската структура и законовите и уставните изисквания се взема решение от управляващия орган на предприятието за публикуване на ГФО.

14.1.4 Дата на заверка - датата, на която ДЕС или специализирано одиторско предприятие заверява ГФО на предприятието. Тази дата не може да бъде по-рано от датата, на която ГФО се одобрява за публикуване, и датата, на която той се публикува.

14.1.5 Дата на публикуване на ГФО – до 90 дни след официалното му приемане, на която той се публикува и която е законоустановена. /Според вида на дружеството/.

14.2 Коригиращи събития – събития, които доказват условия, съществували на датата на ГФО. Заличаване от Търговския регистър на клиент, получаване на допълнителна информация за обезценка на актив след датата на ГФО, влязло в сила решение на съда, което потвърждава вземания и задължения на предприятието в размери, различни от тези в ГФО.

При настъпването на коригиращи събития се извършват корекции на признатите суми или допълнително се признават сумите на активи и пасиви в ГФО.

14.3 Некоригиращи – събития, настъпили след датата на баланса, за които към датата на баланса, за които към тази дата не са съществували условия за съществуване – погиване на активи след датата на ГФО, изменение на пазарни стойности на активи и пасиви след датата, на която ГФО е предложен за одобрение, промени в данъчното законодателство след датата на ГФО. Тези събития се оповестяват в ГФО.

14.4 Дивидентите не се признават като задължение на датата на ГФО, а само се оповестяват в приложението към него.

14.5 Предприятието не следва да изготвя финансовите си отчети на основата на принципа на действащо предприятие, ако след датата на ГФО е взето решение да се ликвидира или да преустанови дейността си.

С НСС 10 се регламентира изискването предприятието да не изготвя ГФО на основата на принципа за действащо предприятието, когато настъпили събития след датата на ГФО показват, че този принцип вече не е спазен. Като например рязко влошаване на оперативните резултати и финансовото състояние или вземане на решение за ликвидация на предприятието или за преустановяване на дейността му. Ефектът от това е толкова силен, че стандартът изисква фундаментална промяна на базата на осчетоводяване, а не коригиране на сумите в рамките на първоначалната база за осчетоводяване.

14.6 След данъчното преразчитане се изготвя отчет към нова база съгласно НСС 13.

15. Отчитане при ликвидация и несъстоятелност НСС 13

15.1 Към датата на съдебното решение за обявяване на предприятието в ликвидация се извършва счетоводно приключване по реда, предвиден в счетоводното законодателство за отчетния период.

- начален баланс при ликвидация – от началото на отчетния период до датата на решение на съда за обявяване от съда за ликвидация;

- инвентаризация на МА и НМА;

- оценка на наличните активи и пасиви по справедлива стойност – резултатите от преоценката се осчетоводяват;

- трансформиране в лева на деноминираните във валута балансови позиции по ЦК на БНБ към датата на съдебното решение за обявяване в ликвидация;

- нетиране на основния капитал – регистрирания капитал се свежда до размера на вкесения;

- финансовите резултати до ликвидацията и всички останали резерви се обединяват, отчитайки се като "Други резерви";

Активите и пасивите, които не могат да се реализират, се отписват за сметка на резервите – примери: търговски репутации, данъчни временни разлики, разходи и приходи за бъдещи периоди, финансиране, разходи за учредяване и разширяване и други.

Изготвяне на начален ликвидационен баланс, при който не се попълва предходна година.

15.2 ФО в процеса на ликвидация:

Преустановява се начисляването на амортизация с изключение на активите, които са ангажирани за извършване на стопанската дейност – ако е допустимо /приключване на договорни отношения, които съществуват към дата на обявяване на ликвидация/.

Когато в процеса на ликвидация се извършва стопанска дейност, тя се отчита отделно съгласно изискванията на счетоводното законодателство, което се прилага по отношение на действащо предприятие. Финансовият резултат от тази дейност се отчита отделно и в началото на следващия период се отчита като други резерви.

По време на ликвидация във връзка с изготвяне на ФО се извършва оценяване на активите и пасивите по справедлива стойност. В началото на всеки следващ отчетен период финансовият резултат от ликвидация се приключва с ликвидационен капитал.

Предприятията в ликвидация изготвят финансов отчет с всички приложени форми, без отчета за собствения капитал. Когато се извършва паралелно стопанска дейност, за същата се изготвя отчет за приходи и разходи в общия счетоводен баланс.

15.3 Краен ликвидационен баланс

Съставя се след:

а) удовлетворяване на кредиторите, изтичане на срока на ликвидация;

б) при прекратяване на ликвидация.

Последният включва имуществото, което остава след удовлетворяване на кредиторите. Когато то е недостатъчно за удовлетворяване на кредиторите, разликата се посочва в крайния баланс като непокрито задължение и като загуба.

Този баланс се представя в съда едновременно с молбата за отписване на предприятието от Търговския регистър, придружен от документи, доказващи извършеното разпределение на ликвидационния капитал между собствениците.

в) при прекратяване на ликвидацията крайният ликвидационен баланс се трансформира в начален за действащо предприятие. Счетоводните процедури се извършват по обратен ред на изготвяне на ФО при начален ликвидационен баланс, като крайните салда по сметките се трансформират в начални.

15.4 Производство по несъстоятелност

а) молба на собственик или кредитор до съда;

Откриване на производство по несъстоятелност не поражда задължението за изготвяне на различни баланси. Счетоводството на предприятието продължава да се осъществява при спазване на изискванията на принципа на действащото предприятие. При това се извършва задължителна инвентаризация с цел уточняване на активите и пасивите и тяхното състояние. За целта се преоценяват по справедлива стойност.

б) при обявяване на предприятието в несъстоятелност със съдебно решение започват да се прилагат процедурите, предвидени за предприятие в производство по ликвидация.

В заглавната страница на всички елементи на ФО към името на фирмата на предприятието се добавя "Производство по несъстоятелност" или "Предприятие в ликвидация".

При изготвяне на елементите на ФО се спазват специфичните изисквания на НСС 13.

Д. Оповестяване

1.1 Всички сведения, определени за оповестяване в националните счетоводни стандарти или преценени от предприятието за съществени.

1.2 Изчислените показатели за:

а) рентабилност;

б) ефективност;

в) ликвидност;

г) финансова автономност;

д) оръщаемост на материалните запаси.

1.3 Оповестяване на други обстоятелства:

а) по точка 19.3.6 от НСС 1;

б) по точка 19.4 от НСС 1.